

3. Livermore D.A. *Cultural Intelligence: Improving Your CQ to Engage Our Multicultural World*. – Michigan: Baker Academic, 2009. – 287 p. – Available at http://books.google.com.ua/books?id=Mrfu47MxtjMC&pg=PA79&hl=uk&source=gs_toc_r&cad=4#v=onepage&q&f=false

4. Pratt-Johnson Y. *Communicating Cross-Culturally: What Teachers Should Know* // *The Internet TESL Journal*. – Vol. XII, No. 2, February 2006. – Available at <http://iteslj.org/Articles/Pratt-Johnson-CrossCultural.html>

5. *Recognizing and Addressing Cultural Variations in the Classroom: A Guide for Faculty*. – Carnegie Mellon. – 29 p. – Available at <http://www.cmu.edu/teaching/resources/PublicationsArchives/InternalReports/culturalvariations.pdf>

6. *Teaching Across Cultures*. – Available at <http://eberly.cmu.edu/teaching-across-cultures/teaching-approaches>

УДК 378.4

Галина Крамар

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ

Halyna Kramar

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

POSITIVE ASPECTS OF FOREIGN STUDENTS STUDYING IN UKRAINE

В останні роки в Україні спостерігається тенденція до нарощування контингенту іноземних студентів. Як спадок Радянського Союзу у перші роки незалежності їх набирали, в основному, великі університети декількох мегаполісів. Через 10-15 років до них долучились інші вищі заклади освіти. Як і раніше, найбільш запитаною є медична освіта. Однак, в останні роки українські вищі пропонують підготовку фахівців в галузі економіки, техніки, ІТ-технологій.

В умовах складної демографічної ситуації, значного відтоку українських абітурієнтів закордон, підготовка фахівців з числа іноземних студентів для університетів, незважаючи на проблеми і труднощі, є певним освітнім проривом, який має значні позитивні моменти. Деякі з них окреслено нижче.

В першу чергу, зростає кваліфікація і рівень володіння іноземною мовою науково-педагогічних працівників, які задіяні у навчальному процесі. Це є необхідною умовою академічної мобільності викладачів, розширює для них можливості брати участь у різноманітних освітніх та наукових програмах.

По-друге, якісна освіта, що надається у вишах України є важливим фактором зростання престижу не лише окремого університету, але і держави в цілому. Однак, на відміну від навчання в СРСР, нерідко для іноземних

студентів диплом бакалавра, отриманий в українському університеті, є лише значно дешевшою, ніж у розвинених країнах світу, сходинкою у процесі здобуття освіти. Для завершення навчання і отримання диплома магістра чимало випускників-бакалаврів обирають інші, більш престижні університети світу. Ця проблема теж має дві сторони – з одного боку, дипломи університетів України не є гарантією успішного працевлаштування випускників на світовому ринку праці, з другого боку – якість підготовки фахівців в Україні є достатньо високою, оскільки дає можливість студентам без проблем продовжувати навчання в інших вишах.

По-третє, іноземні студенти, які навчаються в Україні, як правило, є активною частиною народів своїх держав. Зокрема, випускники і студенти Тернопільського національного технічного університету ім. І.Пулня є членами молодіжного Європарламенту, представляють свої національні спільноти у різноманітних європейських і світових громадських організаціях тощо. Повертаючись у свої країни, вони стають місцевою елітою.

По-четверте, покращується фінансова стабільність університетів, у яких навчаються іноземні студенти, їх конкурентоздатність на ринку надання освітніх послуг і поступове перетворення в університети європейського типу.

УДК 378. 14

Наталія Суховенко

ДВНЗ «Криворізький національний університет», Україна

ПРОБЛЕМИ АДАПТУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Natalia Sukhovenko

Kyryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine

FOREIGN CITIZENS ADAPTATION PROBLEMS AT INITIAL STAGE OF THEIR STUDY

Престиж вищої освіти в Україні залежить від багатьох чинників, зокрема від високої якості підготовки майбутніх фахівців як для України, так і для країн Азії, Африки та Латинської Америки.

Потрапляючи в Україну, до нового соціального середовища, іноземні громадяни проходять складний адаптаційний шлях, оскільки юнаки й дівчата є носіями своїх національних традицій, звичок, світогляду, виховані в іншому законодавчому та релігійному просторі.

Важливі аспекти роботи з іноземними студентами з'ясовано в дослідженнях З. Бакум, Н. Кравцової, Т. Мелкумової, Н. Ушакової та ін.

Нове лінгвокультурне оточення, інша освітня система потребують інтенсивної адаптації на кількох рівнях: психологічному, кліматичному,